

# Esküvők régen (II. rész)

Márciusi számunkban régi szokásokat elbeszélő cikkünkben ott tartottunk, hogy az esküvői menet elindult a templomba. Bizony, régen az oltár előtt kimondott „holtomiglan-holtodiglan” valóban a sírig tartott. Válás elvéve fordult elő, arra engedélyt kellett kérni magas egyházi méltóságoktól.

– Egyre emlékszem – tűnődött Herendi Annus néni –, de arra az asszonyra ujjal mutogattak. Régen is voltak megromlott házasságok, ezt tudta is mindenki. „Nagy az asszony köténye, minden bajt eltakar” – legyintettek rá.

Ha módosabb családok gyerekei házasodtak, akkor a vendégsereg létszáma meghaladta a kétszázat és három napig tartott a lakodalom.

– Híresen jó sütni-főzni tudó asszonyokat hívtak szakácsnének, ilyen volt Szeiler Rézi néni és Schultzné. A felszolgálásban a rokon lányok és fiúk segítettek.

Az ünnepi asztalnál az eskető plébános, vagy ha a családban volt pap, akkor ő, a jegyespárral szemben foglalt helyet. Természetesen ide hozták először a forró ízletes húslevestől gőzölgő tálat. Külön tányéron érkezett a főtt rizs (ezt is lehetett a levesbe tenni) a metélt tészta, a leveszöldség, amiből vehetett mindenki ízlése szerint. Majd következett az elmaradhatatlan paradicsom szósz, a felszeletelt főtt marha és szárnyashús, csirke aprólékkal. Gondoltak azokra is, akik szeretik leszopogatni a húst. – Ki kér húsos csontot? – kérdezték a felszolgálók. Nagy tálakon érkezett a következő fogás: a sült pecsenyék gusztusosan elrendezve, hosszú rizs, ritkábban krumpli, párolt káposzta. A saláta az évszaknak megfelelően változott: fejeskáposzta és zellersaláta. Az ebéd vagy vacsora végeztével leszedték a terítéket és fel-

hordták a süteményeket. A süteményes tálak kint maradtak a következő étkezésig. – Amire még emlékszem, mindig volt „nuszstangli”, „nuszpite” (zserbó), citromos félhold – mondta Annus néni. – A sütést a lakodalmas háznál már egy héttel előbb megkezdték. Először az elálló mézesekkel, linzerekkel kezdték, majd krémesekkel folytatták. Természetesen borban, pálinkában sem volt hiány.

Ha valaki jelezte a zenészeknek, hogy jó kívánságot, köszöntő versikét szeretne mondani, akkor „tust húztak” és a köszöntő végén mindenki kiürítette a poharát az ifjú pár egészségére.

A bőséges ebédet a kiadós vacsora követte. Étél-ital három napig ki nem fogyott. Közben folyt a tánc, ilyenkor az asztalokat, padokat oldalra húzták. Talpon volt mindenki, ez alól a fiatal pár sem volt kivétel. A reggeli órákban ugyan hazamentek a vendégek átöltözni, az állatokat ellátani, de hamarosan visszatértek. A muzsikusoktól lehetett kedvenc zeneszámot rendelni. Ilyenkor mindenki igyekezett túltenni a másikon, nem fukarkodtak a fizetéssel. Amikor a rezesbanda már „nem bírta tüdővel”, előkerültek a vonós hangszerek. A zenekari szünetekben folyt a beszélgetés, közös éneklés, egyik tréfa a másikat követte.

Házassági vagyonszerződést nem kötöttek. Hauser József igazgató úr birtokában van ugyan egy réges-régi hivatalos lista arról, hogy mit vitt a házasságba a nevezett ifjú. Ilyen tételeket olvashatunk: két foltos gatyá, egy pár lyukas cipő és egyéb ócskaság. Hogy milyen kényszerítő körülmények hatására írták ezt a nyilatkozatot, az már örökre az ő titkuk marad.

A lakodalom végeztével, bármilyen gazdag volt is a família, a fiatalok nem mentek nászútra, ez egyáltalán nem volt szokásban. Megkezdték közös életüket.

Steinhauser Klára